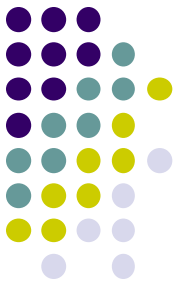

XXXV. konferencia SSVPL
Starý Smokovec. 16. 10. 2014

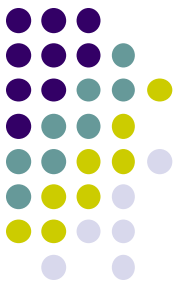

Kolorektálny karcinóm na Slovensku: fakty a čísla

MUDr. Martina Jandžíková
Všeobecný lekár pre dospelých

Päť najčastejších úmrtí na malignitu na 100 000 obyvateľov v SR podľa pohlavia v roku 2012

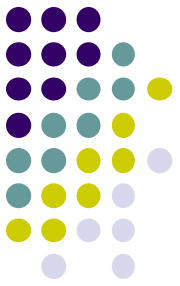
Všetky malignity okrem nemelanómových nádorov kože

Muži		Ženy	
1. Pľúca	61,28	Prsník	29,78
2. Kolorektum	42,08	Kolorektum	26,83
3. Nádory ORL	21,87	Krčok a telo maternice	22,08
4. Prostata	21,26	Pľúca	17,41
5. Žalúdok	14,16	Pancreas	13,16
Pancreas, M.mechúr....		Ovarium, Žalúdok...	

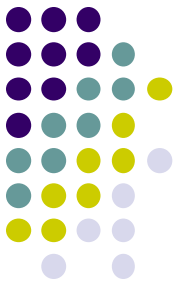
- Zdroj: Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2012
Národné centrum zdravotníckych informácií, Bratislava 2014

skrining KRCa

Správa inštitúcie NCPB (National Cancer Policy Board) poukázala na skutočnosť, že správne vykonávanie skriningu u osôb starších ako 50 rokov redukuje mortalitu na rakovinu hrubého čreva o 30 – 80 %

90% pacientov má v čase diagnózy karcinómu kolorekta viac ako 50 rokov

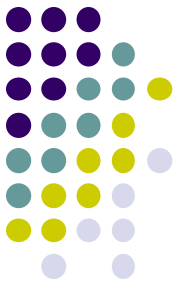

Skríning KRCa v SR

Odborné usmernenie Ministerstva
zdravotníctva Slovenskej republiky
**pre realizáciu programu skríningu
kolorektálneho karcinómu (KRCa)**

Zo dňa: 11.8. 2011, číslo: Z06173/2011 – OZS

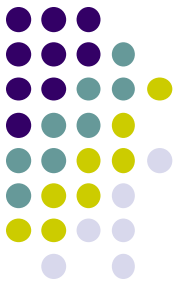
Skríning kolorektálneho karcinómu

Skríning kolorektálneho karcinómu je organizované, kontinuálne a vyhodnocované úsilie o včasné zachytenie zhubných nádorov kolorekta vykonávaním preventívnych vyšetrení

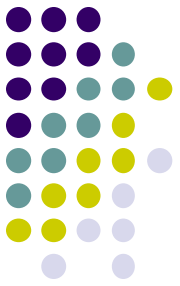
- a) **štandardizovaným testom na okultné krvácanie v stolici** (TOKS) u poistencov v dvojročných intervaloch alebo
- b) vykonávaním primárnej skríningovej kolonoskopie (PSK) raz za 10 rokov.

Cieľom skríningu kolorektálneho karcinómu je

- a) zvýšenie záchytu včasných štádií kolorektálneho karcinómu, prednádorových lézií a pokročilého adenómu,
- b) zvýšenie podielu záchytu včasných štádií kolorektálneho karcinómu na úkor štádií pokročilých,
- c) zníženie úmrtnosti a incidencie na toto ochorenie,
- d) redukcia paliatívnych chirurgických operácií a endoskopických paliatívnych výkonov u pokročilých štádií.

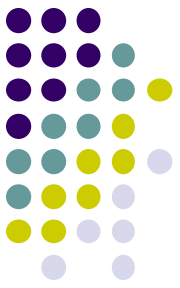
Kompetentným zdravotníckym pracovníkom

Kompetentným zdravotníckym pracovníkom na výkon TOKS sa na účely tohto Odborného usmernenia (OU) rozumie:

lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, ktorý vykonáva štandardizovaný TOKS, a ktorý koordinuje a manažuje ďalšie vyšetrenia poistencov.

Kompetentní zdravotníckí pracovníci skríníngu onkologických ochorení:

- Karcinóm krčka a tela maternice :
cytologické /histologické vyšetrenie –
gynekológ
- Karcinóm prostaty: PSA a DRV – urológ
- Kolorektálny karcinóm :
 - 1.) **TOKS – všeobecný lekár pre dospelých**
 - 2.) skríníngová kolonoskopia – gastroenterológ
(1 x za 10 rokov)

Skríning KRCA na Slovensku

- TOKS sa vykonáva: **u bezpríznakových** poistencov vo veku od 50 rokov **raz za dva roky**. Vyšetrenie TOKS na účely tohto OU **realizuje všeobecný lekár pre dospelých** u poistencov, **s ktorými má uzavretú dohodu** o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.
- Skríningová metóda je **štandardizovaný TOKS**, ktorý sa vykonáva u bezpríznakových poistencov vo veku od 50 rokov v dvojročných intervaloch

Test na okultné krvácanie v stolici (TOKS)

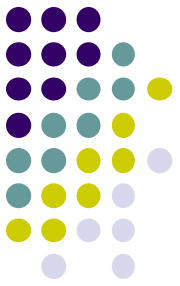

- detekcia **prítomnosti ľudského hemoglobínu** v stolici
- Vzorka nesmie byť odoberaná v priebehu a do troch dní po menštruácii, alebo ak pacient trpí krvácajúcimi hemoroidami, alebo má krv v moči.
- Metódy zisťovania skrytého krvácania v stolici u asymptomatických jedincov:
 - **kvalitatívne testy** s rôznou citlivosťou od 10-100 ng/ml
 - **kvantitatívne testy**

Test má spoľahlivo odlíšiť ľudí, ktorí majú dané ochorenie, od tých ktorí ho nemajú.

vysoké % falošne pozitívnych testov

úhrada TOKS v SR

- Na základe verejného zdravotného poistenia sa plne uhrádzajú TOKS vrátenci preventívnej prehliadky podľa prílohy č. 2 k zákonu 577/2004 Z. z., jeden krát za dva roky
- pri použití akéhokoľvek štandardizovaného testu na okultné krvácanie v stolici.

TOKS:

- vykazuje 77% citlivost' na kolorektálny karcinóm,
- 48% citlivost' na polypy hrubého čreva a 89% špecificitu

Testujeme asymptomatických mužov a asymptomatické ženy

Skríning KRCa svet a my

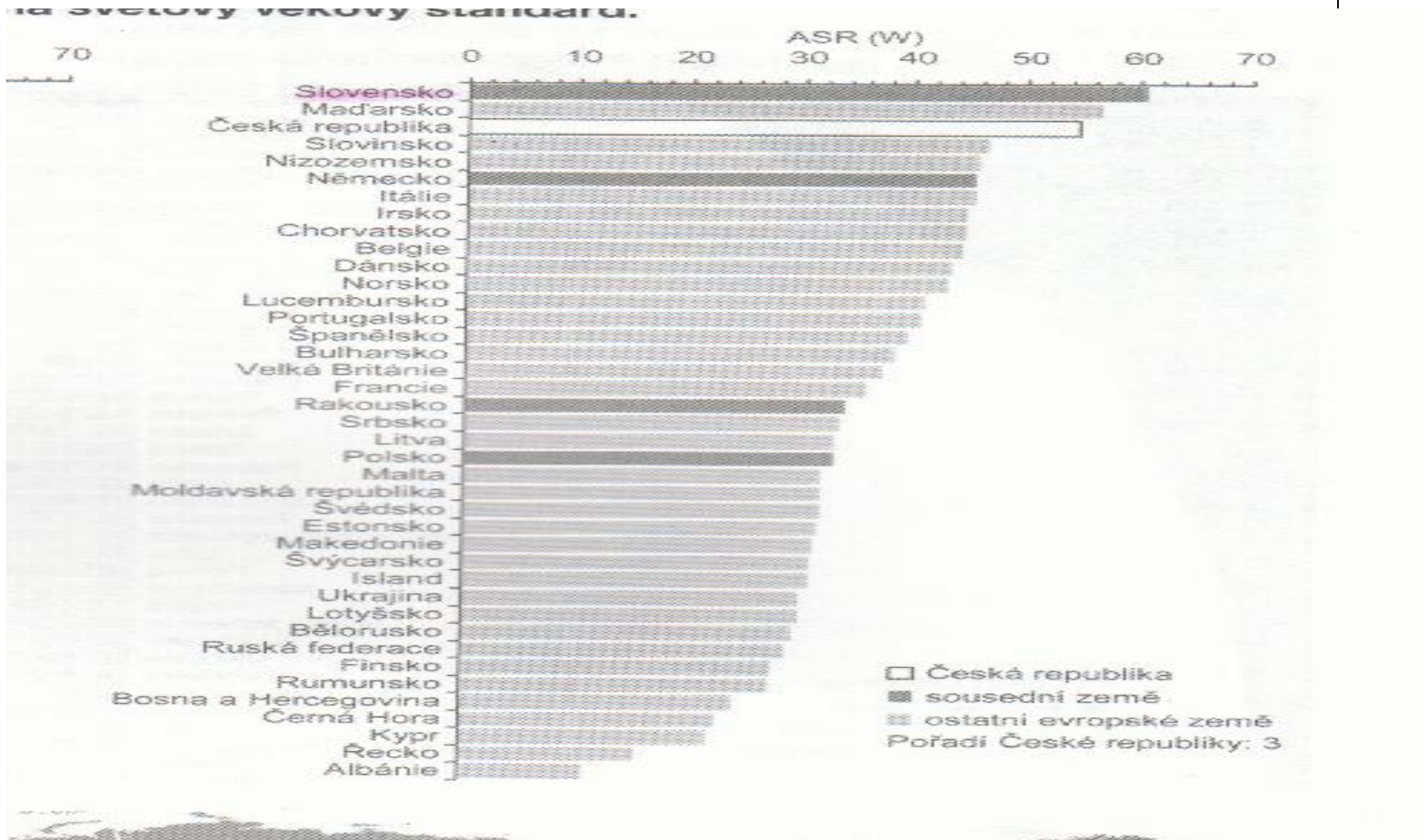
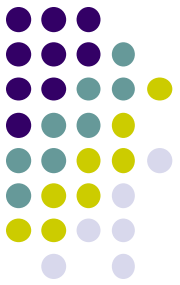

Doporučenie rady EU :

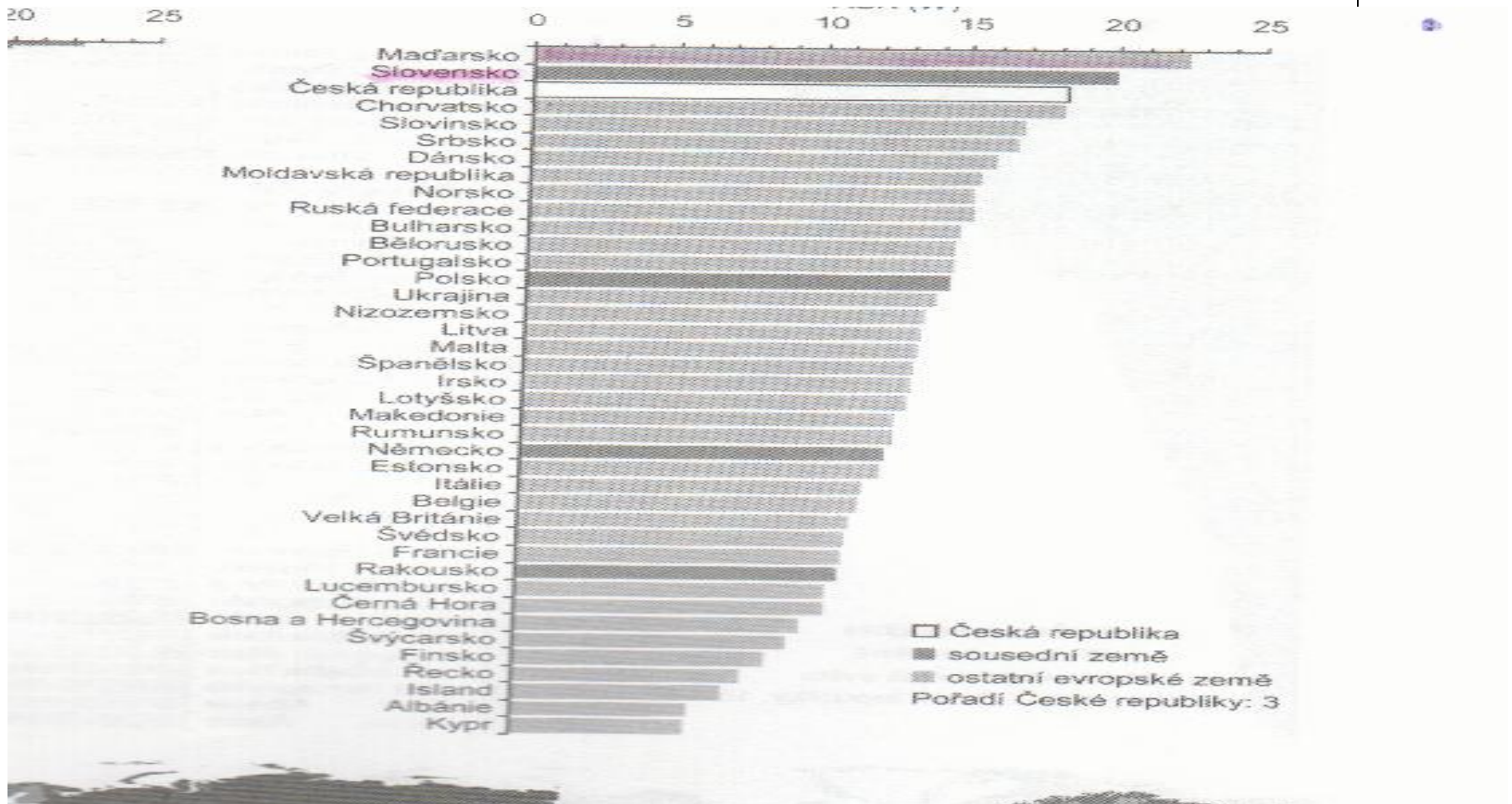
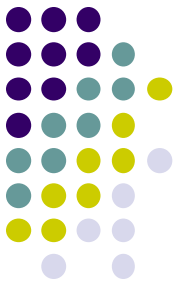
do programov zameraných na skríning zhubných nádorov je potrebné zapojiť 45-64% zdravej populácie.

TOKS: Veľká Británia:	59,0%,
Fínsko:	69,5%,
Francúzsko:	55,5%,
Slovenská republika:	8,0%

**Incidenca KRCa v medzinárodnom porovnaní
obe pohlavia. ASR (W) - počet novodiagnostikovaných nádorov
na 100 000 osôb vekovo štandardizovaný na svetový vekový štandard**

**Mortalita na KRCa v medzinárodnom porovnaní, obe pohlavia.
ASR (W) – počet zomretých na nádor na 100 000 osôb vekovo
štandardizovaný na svetový vekový štandard (Globcan 2008)**

Skríning KRCa v SR

Epidemiologické údaje KRCa v SR:

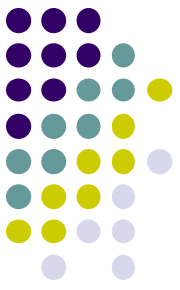
Morbidita na Slovensku: 1700 ľudí/rok

Incidencia v SR: 3000 nových prípadov/rok (údaje za rok 2007)

V priebehu 10 rokov existencie oportúnneho skríningu sa podarilo otestovať ročne 100 000 poistencov z cieľovej populácie nad 50 rokov (TOKS)

Je to iba 8% cieľovej populácie

Slovensko patrí medzi prvé tri krajiny na svete z hľadiska spomínaných epidemiologických parametrov.

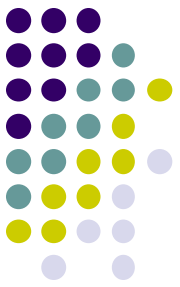
Test na okultné krvácanie v stolici sa uhrádza len v súvislosti s vykonanou preventívnou prehliadkou

1. u všetkých poistencov **starších ako 50 rokov**
2. u poistencov **s pozitívnou rodinnou anamnézou** karcinómu hrubého čreva a konečníka
3. Vyšetrenie prítomnosti skrytého krvácania v stolici u poistencov, ktorí nespĺňajú indikáciu uvedenú v prílohe č. 2 k zákonu 577/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov :

VšZP uhrádza raz za 2 roky preventívne vyšetrenie okultného krvácania v stolici aj u dospelých poistencov vo **veku od dovŕšených 40 rokov do dovŕšených 50 rokov**

ZP Union u poistencov vo **veku nad 40 rokov** raz za dva roky
Úhrada výkonov 159a, 159z je podmienená vykonaním základnej preventívnej prehliadky (výkon 160).

4. Interval medzi výkonom 160 a výkonmi 159a alebo 159z môže byť maximálne 3 mesiace. (www.vszp.sk)

TOKS úhrada

- ZP Dôvera: kód výkonu 159z, 159x, 159a. Cena 7,20 € s kódom choroby Z12.1. Nad 50 rokov.
- VŠZP: kód výkonu 159z a 159a. Cena 12,0 € s kódom choroby Z12.1.. Vo veku **nad 40 rokov**
- ZP UNION : kód výkonu 159z a 159a: cena 6,04€, kód výkonu 159x, cena 2,01€. s kódom choroby Z 00.0
Vo veku **nad 40 rokov**

Ďakujem za pozornosť